SPRENDIMŲ E-RA

Fima

NAUJIENŲ BIULETENIS ► 2010 M. RUGSĖJO MĖN. NR. 13

Sienos pažeidėjams kelią stoja modernios technologijos

PROJEKTAS VISUOMENEI

Kur gauti pigesnių cigarečių, alkoholio žino dauguma Lietuvos turgaviečių lankytojų. Deja, šios į Lietuvą nelegaliai plūstančios prekės daro ekonominę žalą valstybei. Gilią patirtį strateginių šalies projektų įgyvendinime sukaupusi „Fima“ prisideda prie kovos su sienos pažeidėjais kompleksiniais inžineriniais sprendimais.

Vienas iš dešimties bokštų, ant kurio sumontuota pasienio stebėjimo įranga

Šią vasarą „Fima“ baigė įgyvendinti pasienio apsaugos stiprinimo projektą Jurbarko rajone, Viešvilės užkardoje. Čia įdiegta 24 val. per parą sienos su Rusija ruožą stebinti įranga padės Valstybės sienos apsaugos tarnybai (VSAT) dar efektyviau užkirsti kelią nelegaliam sienos kirtimui bei vykdyti kontrabandos prevenciją.

Rusiškos cigaretės – paklausiausios

Siena su Baltarusija ir Rusija kelia daugiausia rūpesčių pasieniečiams. Tai 60 proc. visos Lietuvos sienos, kuri kartu yra ir išorinė ES siena. Todėl jai saugoti keliami dar griežtesni reikalavimai. Lietuvai įsiliejus į Šengeno erdvę buvo panaikinta dokumentų kontrolė pasienyje su Lenkija ir Latvija, o sienos ruožų apsauga su Baltarusija bei Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi atvirkščiai – sustiprinta.

Šioje sienos dalyje nuolat įgyvendinami įrangos modernizavimo projektai, nes kontrabandą gabenantys pažeidėjai darosi vis išradingesni ir kovai su jais pareigūnams tenka pasitelkti vis modernesnes technologijas. Ypač tai aktualu šiandien, kai ekonominio nuosmukio periodu šešėlinė ekonomika Lietuvoje

TURINYS

- **PROJEKTAS VISUOMENEI**
  Sienos pažeidėjams kelią stoja modernios technologijos **1 psl.**
- **PROJEKTAS VISUOMENEI**
  Sienos pažeidėjams kelią stoja modernios technologijos **2 psl.**
- **ENERGETIKOS SEKTORIUS**
  Naujos kartos sistemos – sklandesniam energijos tiekimui **3 psl.**
- **NAUDINGAS SPRENDIMAS**
  Vandens rūkas: ugnis užgesinta be didesnių nuostolių **4 psl.**

NAUJIENOS

- Istoriniam Kauno geležinkelio tuneliui „Fima“ suprojektuos ir įdiegs elektronines apsaugos sistemas: vaizdo stebėjimo kameras, kurių dalis bus valdomos nuotoliniu būdu, tunelio prieigų perimetro apsaugos sistemą, apsaugos posto kompiuterinę įrangą.
- 94 km geležinkelio ruože Kaunas – Kybartai ir 12 km aplinkkelio Palemonas– Rokai – Jiesia ruože bus pradėtos diegti modernios inžinerinės traukinių eismo valdymo sistemos, padėsiančios sustiprinti Lietuvą kertančio tranzitinio geležinkelio saugumą ir patikimumą. 2008-ais laimėjusi konkursą, per pusantrų metų „Fima“ įgyvendino svarbų pirmąjį projekto etapą – parengė techninį projektą, atliko jo ekspertizę ir gavo statybos leidimus.
- Ispanų konsorciumas „Iberdrola Ingenieria y Construccion“ Elektrėnuose statomo modernaus Lietuvos elektrinės bloko priešgaisrine apsauga patikėjo rūpintis „Fimai“. Bus įdiegtos aukšto patikimumo gaisro signalizacijos ir gesinimo sistemos, kurios padės užtikrinti elektrinės darbo saugumą gaisro atveju.

Sienos pažeidėjams kelią stoja modernios technologijos

pasiekė neįtikėtinas aukštumas. Muitinės departamento teigimu, palyginti su 2009-ųjų pirmų penkių mėnesių statistika, šįmet beveik 7 kartus padaugėjo sulaikytos rūkalų kontrabandos. Spėjama, kad šiuo metu Lietuvoje gali būti legalizuojama apie pusę milijardo litų, gautų iš šios nelegalios veiklos.

Daugiausia, net 46 proc. kontrabandos į Lietuvą atkeliauja iš Baltarusijos, maždaug 28 proc. - iš Kaliningrado srities. Nedidelė kontrabandos dalis į mūsų kraštą patenka per Klaipėdos uostą, oro uostus, įvežama iš Rusijos per Latviją.

Kameros iškeltos ant bokštų

„Fima“ specialistai, laimėję VSAT viešąjį konkursą, šią vasarą savo kompetenciją nukreipė į 30 km ilgio ruožą, kur siena su Rusija eina Nemunu. VSAT Pagėgių rinktinės Viešvilės užkardoje „Fima“ pastatė dešimt 25 - 35 metrų aukščio bokštų, ant kurių sumontuotos dieninio ir naktinio matymo vaizdo kameros, judančius objektus aptinkantys radarai bei kiti specializuoti jutikliai. Į jų signalus kameros reaguoja automatiškai – atsisuka į užfiksuoto objekto buvimo vietą.

Kamerų rodomą vaizdą pareigūnai gali stebėti 24 valandas per parą iš savo darbo vietos – užkardos pastate įrengtas stebėjimo centras su specializuotais monitoriais.

Pasak projektą įgyvendinusių „Fima“ specialistų, kameros aprėpia visą Viešvilės užkardos ruožą ir puikiai veikia mūsų šalies klimatinėmis sąlygomis. “Lietuvoje bet kokiai įrangai, montuojamai lauke, tenka dideli išbandymai, kadangi oro sąlygos pastoviai keičiasi. Ypač permainingos jos būna žiemą – tai spaudžia šaltukas, tai atšyla ir lynoja. Todėl labai atidžiai rinkome įrangą pasieniui, kad ji patikimai veiktų esant bet kokiam orui“, - sakė Giedrius Zaicevas, „Fima“ Apsaugos sprendimų departamento direktorius.

Pasak jo, įrangos patikimumas ypač svarbus pasienio saugojime, kur rezultatų duoda tik savalaikis pažeidimo pastebėjimas ir greita reakcija. Todėl teikdama technologinius sprendimus sienos apsaugai „Fima“ renkasi pasaulyje pripažintus gamintojus – „Flir Systems“, „Bosch“, „ICX Technologies“ ir kitus.

> *„Sienos su Rusija ruožą stebinti įranga padės Valstybės sienos apsaugos tarnybai dar efektyviau užkirsti kelią nelegaliam sienos kirtimui bei vykdyti kontrabandos prevenciją“*

Kamerų rodomą vaizdą pareigūnai stebi 24 valandas per parą iš savo darbo vietos

Apsauga pasienyje stiprinama nuolat

Viešvilės projektas - ne pirmas tokio pobūdžio sienos kontrolės sustiprinimo projektas, kuriame dalyvavo „Fima“. 2006 metais buvo vykdomi darbai Pagėgių ir Varėnos rinktinių ruožuose. 2007 m. „Fima“ Rusijos ir Baltarusijos pasienyje 12-oje pasienio kontrolės punktų įdiegė ES reikalavimus atitinkančią vaizdo stebėjimo ir perimetro apsaugos sistemą.

Prieš kelerius metus bendrovė dalyvavo tranzitu iš Rusijos į Kaliningrado sritį, ir atgal vykstančių traukinių kontrolės sustiprinime. Atskiruose geležinkelio ruožuose ir stotyse „Fima“ įrengė pažangius apsaugos sprendimus, kurie leidžia akyliau stebėti, kad tranzitu keliaujantys asmenys neiššoktų iš traukinių ar neišmestų nelegaliai bandomų įvežti prekių.

Naujos kartos sistemos – sklandesniam energijos tiekimui

ENERGETIKOS SEKTORIUS

Tamsa, neveikiantis radijas ir televizorius. Elektros laidus nutraukusi vėtra žmones net kelias dienas gali laikyti atskirtyje nuo pasaulio. Tačiau elektros tinklai tobulinami, siekiant apsaugoti gyventojus nuo tokių nepatogumų. Daugelyje rajonų jau įdiegta SCADA – elektros įrenginių valdymo sistema. Ji padeda greičiau identifikuoti gedimus ir juos pašalinti.

Akcinė bendrovė „Rytų skirstomieji tinklai“ (RST) skelbia, jog bendri elektros energijos tiekimo kokybės rodikliai šiemet gerėjo. Lyginant su tuo pačiu laikotarpiu pernai, neplanuoto elektros energijos atjungimo trukmė RST teritorijoje sutrumpėjo nuo 115,89 min. iki 93,73 min.

Tai įrodo, jog permainos elektros tinkluose duoda rezultatų. Jau keleri metai šalyje tiesiamos naujos elektros perdavimo linijos, statomos arba modernizuojamos transformatorių pastotės ir skirstyklos, orinės elektros linijos keičiamos kabelinėmis. Vienas iš svarbių pokyčių – diegiamos automatizuotos valdymo, duomenų rinkimo ir perdavimo sistemos SCADA. Tokias sistemas elektros skirstomuosiuose tinkluose aktyviai diegia ir bendrovė „Fima“.

Gedimas fiksuojamas operatyviau

„Fima“ šį rudenį baigs diegti austrų gamintojo “Sprecher Automation” SCADA sistemą RST Kėdainių elektros tinklų skyriuje. Dispečerinės darbuotojams moderni valdymo sistema padės operatyviau nustatyti sutrikimų priežastis elektros tinkle bei greičiau atnaujinti elektros tiekimą gyventojams. “Kėdainių skyriuje veikia nuo sovietinių laikų likusi valdymo sistema. Esant blogoms oro sąlygoms ji ne visada RST dispečerinei perduoda duomenis apie tinkle atsiradusį gedimą. Tokiu atveju turime siųsti brigadą ieškoti gedimo į pastotę, o dėl šios priežasties elektros tiekimo atstatymas gyventojams užtrunka ilgiau“, - sako bendrovės „Rytų skirstomieji tinklai“ (RST) Pastočių ir valdymo sistemų departamento direktorius Ligitas Bernatavičius. Jo teigimu, SCADA sistemos pagalba RST dispečeriai gaus tikslią informaciją apie elektros tiekimo sutrikimus, iš karto įvykus gedimui.

SCADA - efektyviam elektros tinklų valdymui

Modernias elektros įrenginių nuotolinio valdymo sistemas SCADA bendrovė RST pradėjo diegti nuo 2003 metų. Šios sistemos jau naudojamos RST teritorijoje esančiuose septyniolikoje rajonų, taip pat Vilniaus, Panevėžio, Alytaus ir Utenos miestų tinklo įrenginių valdymui.

SCADA yra viena iš kertinių infrastruktūros objektų inžinerinių sistemų, surenkančių ir analizuojančių tinklo duomenis. Šia sistema naudojasi dauguma pasaulio elektros, vandens bei dujų tiekimo įmonių.

Pasak bendrovės „Fima“ eAutomatikos skyriaus direktoriaus Vlado Liuolios, pagrindiniai senųjų elektromechaninių valdymo sistemų trūkumai yra nelankstumas ir nepatikimas ryšys. „Mūsų diegiama kompiuterinė dispečerinio valdymo sistema naudoja autonominę radijo ryšio sistemą, kuri užtikrina patikimą duomenų perdavimą pastotėms“,- sako V. Liuolia.

Šią vasarą „Fima“ su RST pasirašė sutartį modernizuoti valdymo sistemą ir Rokiškio elektros tinklų skyriuje. Dispečerinio valdymo sistemą bendrovė čia planuoja įdiegti iki 2011 metų pabaigos.

Didinti energijos tiekimo patikimumą ir saugumą elektros tinkluose skatina per pastarąjį dešimtmetį išaugę vartotojų poreikiai bei įsigalioję Europos elektros tinklų patikimumo standartai.

NAUDINGAS SPRENDIMAS

Vandens rūkas: ugnis užgesinta be didelių nuostolių

Architektūriniai statiniai, kultūros lobynai, buities daiktai – gaisrai ištisus šimtmečius naikina žmonijos sukurtas vertybes. Ir jei ne ugnis, tai ją gesinantis vanduo sugadina turtą. Šiandien technologinė pažanga leidžia pasirinkti turtą labiau tausojantį liepsnos tramdymo būdą. Tai gaisro gesinimas aukšto slėgio vandens rūko sistema. Pirmą tokią Lietuvoje „Fima“ įdiegs kylančiame Nacionaliniame mokslinės komunikacijos ir informacijos centro komplekse.

MKIC - būsima moderniausia šalies biblioteka

Pagal vakarietišką pavyzdį

Vilniaus universiteto (VU) steigiamas Nacionalinis mokslinės komunikacijos ir informacijos centras (MKIC) – būsima europietiškiausia šalies biblioteka. AB „YIT Kausta“ statomas beveik 14 tūkstančių kvadratinių metrų ploto pastatų kompleksas kyla pamiškėje Vilniuje, būsimo Saulėtekio mokslo ir technologijų parko teritorijoje. Jau 2012 metais čia turėtų stovėti novatoriškų formų centro statiniai, iš išorės primenantys riedulius. Jų erdvės bus atviros ne tik akademinio pasaulio atstovams, bet ir visai visuomenei. Čia žmonės galės patogiai dirbti, mokytis, dalintis idėjomis bei informacija, rengti seminarus. Centre įsikurs konferencijų, parodų salės, kavinė ir veiks jis pagal vakarietišką pavyzdį - 24 valandas per parą ištisą savaitę.

Į bibliotekos saugyklas bus suvežta virš 1,8 mln. spaudinių: įvairių knygų, leidinių, dokumentų. Informacija bus saugoma ir skaitmeninėse laikmenose. VU administracija, siekdama užtikrinti kuo didesnį informacijos išteklių saugumą gaisro atveju, pageidavo analogiškos gesinimo sistemos kaip daugumoje Vakarų šalių bibliotekų.

Penkis kartus mažiau vandens

Turinti patirties diegiant Lietuvoje dar netaikytas naujoves „Fima“ prisijungė prie projekto, pasiūliusi novatorišką suomių kompanijos „Marioff Corporation Oy“ aukšto slėgio gaisro gesinimo rūku sistemą. „Jei bibliotekoje gaisrą gesintume įprastai, vandeniu, liepsna būtų sutramdyta, pastatas išsaugotas, bet vanduo sugadintų leidinius ir kitą turtą. Mūsų diegiama sistema naudoja 80% mažesnį vandens kiekį lyginant su standartine sprinklerine sistema. Dėl to mažėja rizika sugadinti bibliotekoje saugomus leidinius“, - komentuoja Giedrius Zaicevas, „Fima“ Apsaugos sprendimų departamento direktorius.

Aukšto slėgio gesinimo rūku sistemą „Fima“ specialistai montuoja tiek saugyklose, tiek kitose centro patalpose. Tik saugyklose ji bus sudėtingesnė. Jei kitose centro patalpose gesinimo sistema automatiškai įsijungs identifikavusi tam tikrą oro temperatūrą, saugyklose ji identifikuos gaisrą du kartus: pirma suveiks dūmų davikliai ir, jei temperatūra patalpoje pasieks tam tikrą nustatytą ribą, tik tuomet automatiškai bus pradedamas purkšti rūkas. Taip bus išvengta bereikalingo gesinimo, jei pastebėtą dūmų šaltinį personalas spės neutralizuoti ar signalizacija bus suveikusi klaidingai.

Ne tik bibliotekoms

Pasak Giedriaus Zaicevo, aukšto slėgio gesinimo rūku sistemos naudojimas toli gražu neapsiriboja vien erdvėmis, kuriose saugomi vertingi leidiniai, dokumentai, meno kūriniai. „Tokia gesinimo sistema pasiteisins ir banko saugyklose, ir duomenų centruose, kitose vietose, kur stovi pažeidžiama kompiuterinė įranga, taip pat viešbučiuose ir kituose objektuose, siekiant, kad gaisro gesinimas kuo mažiau suniokotų interjerą ir remonto kaštai būtų minimalūs“, - vardina specialistas. „Marioff Corporation Oy“ technologijos sumontuotos daugelyje šalių: Nacionalinėje portretų galerijoje Didžiojoje Britanijoje, požeminiame Madrido metro Ispanijoje, didžiausiame pasaulyje kruiziniame laive „Oasis“ ir t.t.

APIE UAB „FIMA“

- JAV kapitalo valdoma bendrovė „Fima“ yra intelektualių inžinerinių sprendimų lyderė Lietuvoje, teikianti telekomunikacijų, saugos, automatikos, duomenų centrų bei transportui ir energetikai skirtus sprendimus.
- Bendrovė intelektualias inžinerines sistemas diegia šalies bei užsienio verslo įmonėms, valstybinėms organizacijoms, nuolat dalyvauja projektuose, kuriuose taikomos technologinės inovacijos, ir tokiu būdu prisideda prie Lietuvos inžinerinės modernizacijos.
- Per beveik du veiklos dešimtmečius „Fima“ jau įgyvendino keletą tūkstančių įvairaus dydžio ir sudėtingumo projektų Lietuvoje ir užsienyje. Iš 100 didžiausių Lietuvos kompanijų daugiau kaip pusė yra „Fimos“ klientai.

Daugiau informacijos www.fima.lt